

Svar på Minna Kuuselas och Maija Rautavaaras och 16 andra ledamöters motion om att grunda odlingsandelslag

VD/4720/00.02.00.03/2020

HP/HW/JV/LS/AP

Minna Kuusela och Maija Rautavaara samt 16 andra ledamöter lämnade in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Efterfrågan på stadens kolonilotter har ökat betydligt under denna vår jämfört med tidigare. Troligtvis har coronakrisen haft en inverkan på efterfrågan. Intresset för stadsodling har dock ökat redan i flera års tid. Människor står i kö för att få en egen odlingslott.

Stadsodlingen ökar stadsbornas välmående och trivsel. Dessutom stöder den målet för klimatneutralitet, erbjuder närproducerad mat och visar små stadsbor - och även stora - hur man får mat på bordet. I de andra kommunerna i huvudstadsregionen finns redan matandelslag utöver de traditionella kolonilotterna, t.ex. Herttoniemen ruokaosuuskunta, Kyrksläpps matandelslag och matandelslaget Pienkylä i Esbo. I dessa hyr stadsodlingsandelslaget en åker av staden och anställer en trädgårdsmästare som leder odlingsverksamheten och ser till att det inte sker felbedömningar. Andelslagets medlemmar, vanliga stadsbor, jobbar på åkern enligt talkoprincipen. Herttoniemen ruokaosuuskunta har hyrt odlingsmark i Korso. Det vore välkommet om verksamheten utvidgades och utvecklades i Vanda.

Stadens roll är att erbjuda ett markområde för uthyrning till andelslagets verksamhet. Staden kan dessutom erbjuda hjälp och utrustning, för bland annat markförbättring, byggande av de bodar som behövs och kompostering. Andelslagsmodellens betydande fördelar jämfört med de traditionella kolonilotterna är gemenskapen och en säker matproduktion. Dessutom sparar man in på logistikkostnaderna genom att arbeta tillsammans, vilket innebär att koldioxidavtrycket minskar.

Andelslagen kunde utnyttjas som deltidsarbetsplats för svårsysselsatta personer eller sommarjobbsplats för ungdomar. En ökande stadsodling där odlingsandelslagen ingår som en del främjar ekonomin, trivseln, matkulturen och sysselsättningen i området. Den urbana matproduktionen ingår som en del i den hållbara stadsutvecklingen.

Vi som undertecknat motionen föreslår att staden utreder möjligheterna att grunda stadsodlingsandelslag och en tidtabell för detta. Vi föreslår också att staden utreder på vilket sätt den kan stödja verksamheten och hurdana möjligheter det finns att hitta lämpliga åkerområden.”

Stadsfullmäktige 18.5.2020 § 27

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Stadsmiljöns verksamhetsområde konstaterar följande i sitt svar:

Inom Vanda stads område finns sammanlagt cirka 4 000 hektar åkrar, av vilka Vanda stad äger cirka 755 hektar, och privata markägare resten, ca 3 245 hektar. Av stadens andel har cirka 393 hektar (52 %)

arrenderats ut till privata jordbrukare. Resten, ca 362 hektar (48 %), sköts och odlas av ansvarsområdet för jordbruk vid underhållsenheten inom stadsmiljöns verksamhetsområde.

År 2020 användes cirka 303 hektar av dessa åkrar som staden odlar för matproduktion (vete, råg, korn, raps). Resten av åkerarealen låg i träda (ca 50 ha) eller var blomsteråkrar (ca 9 ha). Åkrarna som odlas och sköts koncentreras till områden som är viktiga med tanke på landskap och rekreationsbruk bl.a. Vanda ådal, Petikko naturrekreationsområde och miljön kring Tuomela byväg. Största delen (ca 80 %) av åkrarna ligger i generalplanen 2020 inom områden som betecknats med antingen "Landskapsmässigt värdefullt område eller annan värdefull kulturmiljö" eller "Bylandskap som är särskilt värdefullt med avseende på kulturhistoria och landskapsbild".

Privata näringsidkare har tillgång till stödrättigheter som ägs av staden eller egna EU-stödrättigheter och de har också förbundit sig att hålla åkrarna stödberättigande. Utifrån det som nämns ovan är det inte möjligt att för privata näringsidkare anvisa redan arrenderade stadens åkrar för andelslagsverksamhet innan tidigare nämnda arrendeavtal går ut. Även när det gäller åkrar som staden odlar ska man säkerställa att jordbruksverksamheten är produktiv och att de EU-stöd som staden fått bevaras, innan de överlämnas t.ex. för odlingsandelslagets bruk.

Andelslaget är en bolagsform vars syfte är att stödja medlemmarnas ekonomi eller näring genom att idka ekonomisk verksamhet så att andelslagets medlemmar utnyttjar de tjänster som andelslaget erbjuder. Ett andelslag kan grundas av en eller flera fysiska personer, sammanslutningar, fonder eller andra juridiska personer. Grundarna ansluter sig samtidigt som medlemmar i andelslaget. När det gäller grundandet av ett sådant stadsodlingsandelslag som avses i motionen kan staden endast inneha en roll som markägare av åkerområdet. Initiativet till att grunda ett andelslag måste komma från privata personer och/eller sammanslutningar. Stadsmiljöns verksamhetsområde anvisar ett lämpligt åkerområde för verksamheten, om andelslaget är tillräckligt organiserat för att bära ansvaret för verksamheten.

I praktiken är områdets tillgänglighet med bland annat kollektiva trafikmedel av största vikt och i en stad som till sin areal är så stor som Vanda har områdets läge, i antingen östra eller västra Vanda, en stor betydelse för hur andelslagets verksamhet kan lyckas. Staden har inte faktisk information om andelslagsverksamhetens behov och utan samarbete med andelslagets representanter finns det en risk att utredningsarbetet stannar på en rätt så teoretisk nivå. Därför skulle det vara väldigt önskvärt att andelslaget eller andelslagets aktiva ansvarspersoner direkt kontaktar serviceenheten för tillstånd och övervakning inom serviceområdet för gator och parker. Genom att kontakta dem inleds en process inom verksamhetsområdet där man i gott samarbete kartlägger vilka åkrar som lämpar sig just för denna andelslagsverksamhet. Då lämpliga områden för verksamheten har hittats tillsammans, beviljar enheten för tillstånd och övervakning de tillstånd som behövs för området.

Andelslagets åkerområde utelämnas från stadens underhåll och andelslaget tar hand om områdets underhåll och renhållning, avfallshantering och upprustning enligt de villkor som nämns i ovan nämnda tillstånd.

Stadsstyrelsen 8.2.2021 § 26

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Minna Kuusela och Maija Rautavaara och de 16 andra ledamöterna som undertecknat motionen verksamhetsområdets svar i enlighet med förslaget, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 8.3.2021 § 14**Stadsstyrelsens förslag:**

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Bilaga:

- Minna Kuuselas och Maija Rautavaaras och 16 andra ledamöters motion om att grunda odlingsandelslag

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:

Jyrki Vättö, underhållschef, tfn 043824 9311, fornamn.efternamn@vantaa.fi